

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 30 januari 1934 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av 27 och 30 kap. rättegångsbalken m. m.

Genom en den 15 december 1933 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 7, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) Lag

om ändring i vissa delar av 27 och 30 kap. rättegångsbalken.

Häri genom förordnas, att 27 kap. 1, 4 och 12 §§ samt 30 kap. 16, 19, 35 och 40 §§ rättegångsbalken skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

27 kap.

1 §.

Besvär över — — — till rätten.

Part, som i målet hålles häktad eller enligt beslut i målet är intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hållen i förvar, stånde intill besvärstidens utgång öppet att avlämna besvärsskrift till Konungens befallningshavande eller tillsyningsmannen vid häktet eller föreståndaren för anstalten.

4 §.

Har klaganden — — — honom delgivas.

Hålles klaganden i målet häktad, eller är han enligt beslut i målet intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hållen i förvar, skall felande protokoll genom hovrättens försorg införskaffas.

12 §.

Hålles part i målet häktad, eller är part enligt beslut i målet intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hållen i förvar, och skall parten eller annan över besvär höras, låte hovrätten genom Konungens befallningshavande infordra förklaring på sätt tjänligast finnes.

Vistas den — — — målets avgörande.

30 kap.**16 §.**

Då hovrätt — — — Konungens prövning.

Hålles part i målet häktad, eller är part enligt beslut i målet intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hållen i förvar, skall utslag eller beslut, varom i första stycket är sagt, ofördröjligen genom hovrättens föranstaltande delgivas parten, där det ej blivit för honom muntligen av sagt.

19 §.

Den, som — — — är föreskrivet.

Från skyldighet, varom nu sagts, vare kronan fri, så ock i brottmål allmän åklagare samt tilltalad, vilken i målet hålles häktad eller enligt beslut i målet är intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hållen i förvar. Annan tilltalad, som för talan i fråga om honom ådömt ansvar, vare fri från nedsättande av fullföljdsavgift. Nedsättning till säkerhet för kostnadsersättning vare ej av nöden, där enskild motpart ej finnes.

35 §.

Besvär över — — — 40 § sägs.

Part, som i målet hålles häktad eller enligt beslut i målet är intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hållen i förvar, äge till Konungens befallningshavande eller tillsyningsmannen vid häktet eller föreståndaren för anstalten ingiva sina besvär; och varde, där ej utslaget eller beslutet blivit av hovrätten muntligen av sagt för parten, tiden för besvärens ingivande för honom räknad från den dag utslaget eller beslutet delgavs honom.

Har hovrätt — — — viss tid.

40 §.

När besvär inkommit, skola från hovrätten infor dras därstädes befintliga handlingar i målet. Hålles klaganden i målet häktad, eller är han enligt beslut i målet intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hållen i förvar, skola jämväl felande protokoll och utslag införskaffas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1934.

2) L a g

angående ändrad lydelse av 12 § lagen den 14 juni 1901 (nr 38 s. 30) om vad iakttagas skall i avseende å införande av lagen om ändring i vissa delar av rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att 12 § lagen den 14 juni 1901 om vad iakttagas skall i avseende å införande av lagen om ändring i vissa delar av rättegångsbalken skall erhålla följande ändrade lydelse:

12 §.

I stället för de delar av 29, 38 och 39 punkterna i ovan åberopade förklaring den 23 mars 1807, vilka ej enligt föregående stadganden i denna lag äro att anse såsom upphävida, förordnas:

Konungens befallningshavande eller tillsyningsman vid häkte eller föreståndare för allmän uppfostringsanstalt åligger tillse, att, om häktad person eller person, som intagits i anstalten eller i avbidan å sådant intagande hålles i förvar, vill i målet anföra besvär eller avgiva annan inlaga till högre rätt eller ock göra ansökan om nåd, han därvid ej saknar nödigt biträde. Ingiver nu nämnd person till Konungens befallningshavande, tillsyningsman eller föreståndare inlaga, som här avses, varde den ofördröjligen insänd till den myndighet, som har att därmed taga befattning.

Varda besvär av häktad eller av person, som är intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hålles i förvar, ingivna till Konungens befallningshavande eller tillsyningsmannen vid häktet eller föreståndaren för anstalten, skall å besvärsskriften tecknas bevis om tiden för dess ingivande. Då utslag, beslut eller besvärsskrift delgives part, som nu nämnts, varde handlingen försedd med bevis om tiden för delgivandet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1934.

3) L a g

angående ändring i vissa delar av lagen den 23 oktober 1914 (nr 325 om krigsdomstolar och rättegången därstädes.

Härigenom förordnas, att 65, 67, 76 och 77 §§ lagen den 23 oktober 1914 om krigsdomstolar och rättegången därstädes, 76 och 77 §§ i deras lydelse enligt lagen den 24 april 1931 (nr 76), skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

65 §.

Besvär över utslag eller beslut, som — — — besvärshandlingarna till krigsöverdomstolen.

Part, som i målet hålles häktad eller enligt beslut i målet är intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hålles i förvar, stånde öppet att intill besvärstidens utgång avlämna sina besvär, om han förvaras i militärhäkte, till den befälhavare, som har uppsikt över häktet, men eljest till Konungens befallningshavande eller tillsyningsmannen vid häktet eller föreståndaren för anstalten; skolande besvärshandlingarna ofördröjligen insändas till krigsöverdomstolen.

Besvär över utslag eller beslut, vilket — — — göra anmälan.

67 §.

Varda ej i mål, däri, enligt vad ovan är sagt, talan i händelse av missnöje skall inom viss tid fullföljas, besvär inom den tid anförda, stånde krigsrättens

utslag fast, där ej inom samma tid visas laga förfall. Vill någon visa sådant förfall, och har utslaget meddelats av regementskrigsrätt, stationskrigsrätt eller särskild krigsrätt, ingive de handlingar, han vill till styrkande av förfallet återropa, till krigsöverdomstolen eller, om han i målet hålles häktad eller enligt beslut i målet är intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hållen i förvar, till den myndighet, som, enligt vad i 65 § är stadgat, äger att i sådant fall mottaga besvär över krigsrättens utslag. Har utslaget meddelats av fältkrigsrätt, varde nämnda handlingar ingivna till den befälhavare, till vilken jämlikt nyssberörda § besvär i målet böra avlämnas. Är myndighet, till vilken, på grund av vad nu är föreskrivet, handlingar till styrkande av förfall varda ingivna, befälhavare, åligge det denne att ofördröjligen insända handlingarna till krigsöverdomstolen. Prövas förfallet lagligt, utsatte krigsöverdomstolen ny tid.

76 §.

Besvär över krigsöverdomstols — — — hos Konungen.

Besvär över krigshovrättens utslag eller beslut skola ingivas till nedre justitierevisionen före klockan tolv å trettonde dagen från den dag, då utslaget eller beslutet delgavs klaganden, eller, där det blivit offentligen avkunnat, sådant skedde. I mål, vari krigsrätt meddelat utslag eller beslut eller befälhavare ålagt disciplinär bestraffning, vare det dock klaganden tillåtet att i stället inom nämnda tid avlämna sina besvär till den befälhavare, som, enligt vad för varje fall är stadgat, ägt mottaga hos krigshovrätten i målet anförda besvär eller avgivna påminnelser. Hålles klaganden i målet häktad, eller är han enligt beslut i målet intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hållen i förvar, stånde honom öppet att intill besvärstidens utgång avlämna besvärsskriften, om han förvaras i militärhäkte, till den befälhavare, som har uppsikt över häktet, men eljest till Konungens befallningshavande eller tillsyningsmannen vid häktet eller föreståndaren för anstalten. Besvärshandlingar, som avlämnats till annan myndighet än nedre justitierevisionen, skola ofördröjligen dit insändas.

Besvär över utslag — — — nedre justitierevisionen.

Vad i — — — av krigsöverdomstol.

I denna — — — fall sägs.

77 §.

Varda ej i mål, däri, enligt vad i 76 § är sagt, talan skall inom viss tid hos Konungen fullföljas, besvär inom den tid anförda, stånde krigsöverdomstolens utslag fast, där ej inom samma tid visas laga förfall. Vill någon visa sådant förfall, och har utslaget meddelats av krigshovrätten, ingive de handlingar, han vill till styrkande av förfallet återropa, till nedre justitierevisionen eller, om han i målet hålles häktad eller enligt beslut i målet är intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hållen i förvar, till den myndighet, som, enligt vad i 76 § är stadgat, äger att i sådant fall mottaga besvär över krigshovrättens utslag. Har utslaget meddelats av över-

krigsrätt, varde nämnda handlingar ingivna till den myndighet, till vilken jämlikt nyssberörda § besvär i målet böra avlämnas. Är myndighet, till vilken, på grund av vad nu är föreskrivet, handlingar till styrkande av förfall varda ingivna, befälhavare, åligger det denne att ofördröjligen insända handlingarna till nedre justitierevisionen. Prövas förfallet lagligt, utsätter Konungen ny tid.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1934.

Beträffande de skäl, som föranlett förslagen, får utskottet hänvisa till propositionen.

Enligt gällande bestämmelser har part som hålles häktad tillerkänts vissa förmåner i rättegången. Han äger sålunda vid anförande av besvär till hovrätt över beslut eller utslag, som i målet meddelats av allmän underrätt, inom besvärstidens utgång avlämna sina besvär till Konungens befallningshavande eller tillsyningsmannen vid häktet. Därjämte åligger det sistnämnda myndigheter dels att tillse att den häktade icke saknar nödigt biträde vid författande av besvären eller vid avgivande av annan inlaga till högre rätt eller ansökan om nåd, dels ock att översända ingiven inlaga till den myndighet, som har att taga befattning därmed. Har häktad fullföljt talan hos hovrätt, skall felande protokoll i målet införskaffas genom hovrättens försorg. Hovrätten skall även i mål, där part hålles häktad, genom Konungens befallningshavande infordra förklaring på sätt tjänligast finnes samt föranstalta om att utslag eller beslut, däremot talan må fullföljas, ofördröjligen delgives den häktade, där det ej blivit för honom muntligen av sagt. Häktad, som vill fullfölja talan hos högsta domstolen, är befriad från den skyldighet, som eljest åvilar part, att nedsätta fullföljdsavgift och föreskrivet belopp till säkerhet för den kostnadsersättning, som kan komma att tillerkännas motpart. Även vid klagan över hovrättens utslag eller beslut äger den häktade att ingiva sina besvär till Konungens befallningshavande eller tillsyningsmannen vid häktet som skall tillse att den häktade ej saknar nödigt biträde. Tiden för besvärens ingivande räknas därvid från den dag utslaget eller beslutet delgavs den häktade, såvida det ej blivit av hovrätten muntligen av sagt för parten. Har häktad anført besvär över hovrätts utslag eller beslut, åligger det nedre justitierevisionen att införskaffa felande protokoll med mera. — Väsentligen likartade bestämmelser äro givna med avseende å krigsdomstolarna och rättegången därstädes i fredstid.

Genom förevarande proposition föreslås, att den som enligt beslut i det ifrågavarande målet är intagen i allmän uppfostringsanstalt eller i avbidan å sådant intagande hållen i förvar i nämnda hänseenden skall vara likställd med häktad, därvid det även skall stå den tilltalade fritt att ingiva besvär och andra inlagor till föreståndaren för den uppfostringsanstalt, där han är intagen. Föreståndaren för anstalten skall enligt förslagen ha samma åligganden som enligt vad förut nämnts ankomma på Konungens befallningshavande och tillsyningsman vid häkte.

Utskottet. Utskottet har vid sin granskning av propositionen icke funnit anledning till erinran mot densamma och får alltså hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 30 januari 1934.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:
från första kammaren: herrar *Åkerman, Anderson* i Hägelåkra, *Klefbeck, Bissmark, Norling**, *Svenson* i Eskhult, *Öhman* och *Karlsson* i Gillberga;
från andra kammaren: herrar *Linnér, Lindqvist, Hedlund* i Östersund, *K. A. Westman, Sjögren, Olsson* i Rimforsa och *Olsson* i Mellerud samt fröken *Wellin*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.